

علف‌های هرز گندم – بخش اول

PTMP/SK/R&D/A/Wheat02 /03012021

مقدمه

گندم (*Triticum aestivum* L.) مهمترین محصول تیره غلات می‌باشد. بالا بردن عملکرد گندم یکی از اهداف بسیار مهم کشاورزان هر منطقه می‌باشد برخی از عوامل محیطی مانع از رسیدن به این هدف می‌شود. عواملی چون سرما و یا گرمای زود هنگام و رشد و نمو علف‌های هرز در مزارع گندم، اگر چه در مزرعه گندم ممکن است گیاهانی چون یونجه جو و یا برخی گیاهان دیگر وجود داشته باشد ولی هر محصولی به جز گندم در مزرعه گندم برای ما یک علف هرز و عامل کاهنده عملکرد می‌باشد.

جلوگیری از رشد علف‌های هرز

۱. استفاده از گندم اصلاح شده: با توجه به اینکه گندم‌های اصلاح شده تعداد دانه‌های شکسته کمتری دارند و از نظر سبز شدن تعداد دانه‌های بیشتری را شامل می‌شوند و همچنین به دلیل بوجاری دانه‌های گندم بذر علف‌های هرز در آن‌ها وجود ندارد و یا به نسبت گندم خود کشاورز از تمیزی بیشتری نسبت به علف‌های هرز بر خوردار می‌باشد لذا این امر منجر به کاهش علف‌های هرز کمتری در مزرعه گندم می‌گردد.

۲. عدم کاشت یک گیاه به صورت متوالی در اصطلاح (جاکار): تمامی کشاورزان تمایل دارند که بالاترین عملکرد را در مزرعه گندم داشته باشند که این موضوع با انتخاب زمین مرغوب و با کیفیت رابطه مستقیم دارد. کشاورز تمایل دارد بهترین زمین را جهت بالاترین عملکرد به کشت اختصاص دهد. کشاورزانی که به دلیل محدودیت زمین خصوصاً زمین مرغوب و با کیفیت با مشکل مواجه هستند اقدام به کشت‌های متوالی یک گیاه در مزرعه در طی چندین سال می‌کنند. بنابراین به این کشاورزان توصیه می‌شود حتی المقدور از یک گیاه در یک مزرعه به صورت چند سال پیاپی استفاده نکنند که نه تنها منجر به رشد علف‌های هرز مربوط به آن گیاه می‌شود بلکه به دلیل خاصیت (الوپاتی) یعنی ترشح موادی در خاک که برای محصول بعدی مضر می‌باشد و باعث کاهش عملکرد می‌شود.

۳. رهاسازی (آیش) زمین زراعی: یکی از مهمترین و موثرترین روش‌های کاهش علف‌های هرز در مزرعه استفاده از آیش و یا رهاسازی زمین زراعی می‌باشد که منظور عدم کاشت در این مزرعه می‌باشد. بسته به محدودیت‌ها و یا عدم محدودیت‌های هر کشاورز در زمین زراعی برخی کشاورزان آیش را در یک فصل زراعی و برخی برای یک سال و برخی برای دو و یا چند سال انجام می‌دهند. اصولاً مدت

علف‌های هرز گندم – بخش اول

PTMP/SK/R&D/A/ Wheat02 /03012021

زمان آیش هر چه بیشتر باشد زمین زراعی قوت و قدرت بیشتری برای کشت دارد و محصول کشت شده عملکرد بالاتری دارد.

۴. ماخار (عود کردن): آبیاری زمین زراعی قبل از کاشت منجر به رشد علف‌های هرز و یا بسیاری از گیاهان می‌شود. پس از رشد این گیاهان و قبل از اینکه به مرحله تولید بذر برسند اقدام به شخم زمین می‌کنند که باعث از بین رفتن بسیاری از علف‌های هرز می‌گردد که می‌توانستند در آن مزرعه رشد کنند.

شکل ۱: ماخار کردن مزرعه قبل از کشت

۵. روش شیمیایی: آخرین مرحله پس از اقدامات انجام شده در مشاهده علف هرز در صورتی که مبارزه شیمیایی مقرون به صرفه باشد (منظور تراکم و تعداد علف‌های هرز در مزرعه می‌باشد). در مبارزه شیمیایی به دلیل صرف هزینه و وقت و تاثیرات زیست محیطی و اثرات منفی آن بر انسان و مسائل بهداشتی رعایت چند نکته جهت تاثیر بیشتر سموم علف هرز در مزرعه و کمتر آسیب دیدن کشاورز لازم و ضروری می‌باشد.

۱. پوشش کامل کشاورزان با استفاده از لباس مخصوص سمپاشی جهت جلوگیری و به حداقل رساندن نفوذ سم به بدن و همچنین استفاده از ماسک مخصوص سمپاشی و استفاده از دستکش و چکمه

علف‌های هرز گندم – بخش اول

PTMP/SK/R&D/A/ Wheat02 /03012021

II. رعایت زمان سم پاشی: در زمان سردی هوا و یخ زدگی تاثیر و نفوذ سموم علف هرز کاهش می‌یابد. بنابراین توصیه می‌گردد در ابتدای صبح و غروب آفتاب و یا تاریک شدن اقدام به سم پاشی نگردد.

III. عدم اختلاط سموم هورمونی مثل توفوردی با سموم دیگر: مخلوط کردن برخی سموم با یکدیگر منجر به کاهش تاثیر و یا بی‌تاثیری و حتی خسارت به مزرعه می‌شود.

معرفی و زمان مصرف برخی سموم

تاپیک: از ۳ تا ۴ برگ علف هرز تا پنجه زنی علف هرز که هر چه به اتمام پنجه زنی نزدیک شویم تاثیر سموم کمتر می‌شود.

ایلوکسان: از ۲ تا ۴ برگ علف هرز

دو علف کش فوق برای کنترل علف هرز (چچم) بسیار مناسب می‌باشند و علف کش تاپیک برای کنترل و پاکسازی مزرعه گندم از جو مناسب می‌باشد.

اپیروس: در مرحله ۲ تا ۶ برگ در مزارع گندمی که جوهای وحشی دارد استفاده شود و تاثیر خوبی بر جو دارد ولی در مزرعه جو استفاده نشود. قابلیت کنترل تقریباً تمامی علف‌های هرز پهن برگ موجود در مزرعه گندم را دارد.

منبع

آخرین، ه. ب. &، ورود، ب. ب. م. ا. ع. عنوان: علف‌های هرز مهاجم چالشی فراموش شده.

